

Βίος και πολιτεία του Αγίου Καλλινίκου Μητροπολίτου Εδέσσης, Πέλλης και Αλμωπίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου

Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο τήν 23η Ἰουνίου 2020 μέ ἀπόφασή του κατέταξε τόν Μητροπολίτη Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας Καλλίνικο (1919-1984) στό ἁγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας καί ἡ μνήμη του θά τιμᾶται τήν 8η Αὐγούστου κάθε ἔτους, ἡμέρα τῆς ἐνδόξου κοιμήσεώς του.

Ὅταν ἐκάρη μοναχός τό ἔτος 1957 ἐπέλεξε τό ὄνομα Καλλίνικος ὄχι γιατί ἤθελε νά λάβῃ τό ὄνομα κάποιου Ἐπισκόπου πού προηγήθηκε καί ἔφερε τό ὄνομα Καλλίνικος (ὅπως συνηθίζεται στά ἐκκλησιαστικά πράγματα), ἀλλά γιά νά μιμηθῇ στήν ζωή του τούς καλλινίκους Μάρτυρες καί νά ἔχῃ καλούς ἀγῶνες καί νίκες. Καί ἐκεῖνος ἀγαποῦσε σέ ὅλη τήν ζωή του τούς μάρτυρες καί ὁμιλοῦσε γι' αὐτούς μέ ἐνθουσιασμό καί ἔμπνευση.

Ἀξιώθηκα νά τόν γνωρίσω στό Ἀγρίνιο ἀπό τά μαθητικά μου χρόνια, ὅταν ἐκεῖνος ἦταν Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, καί μοῦ εἶχε κάνει μεγάλη ἐντύπωση ἡ ἀσκητικότητά του, ἡ χαρά πού ἐξέπεμπε ἀπό τό πρόσωπό του καί ὅλη του τήν ὑπαρξη, ὁ γλυκύς του λόγος, τό ζωντανό του κήρυγμα, τό ἐπικοινωνιακό του χάρισμα μέ τούς νέους, καί πολλά ἄλλα.

Ἀργότερα, ὅταν ἦμουν φοιτητής στήν Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας καί μετά τό πέρας τῶν σπουδῶν μου, καί ἐνῶ εἶχα προτάσεις νά προχωρήσω σέ εὐρύτερες σπουδές γιά ἐπιστημονική καί ἀκαδημαϊκή ἐξέλιξη, τά ἐγκατέλειψα ὅλα καί προτίμησα νά μείνω κοντά του. Ἐπειδή ὡς φοιτητής σύχναζα στό Ἅγιον Ὅρος καί συναναστρεφόμουν μέ διαφόρους ἁγίους Μοναχούς, εὑρίσκα στόν Ἐπίσκοπο Καλλίνικο τά ἴδια καί περισσότερα γνωρίσματα μέ αὐτούς, τόν αἰσθανόμουν ὡς ἕναν ἁγιορείτη Ἐπίσκοπο καί ἔτσι ἔμεινα κοντά του μέχρι τήν τελευταία στιγμή του, πού ἔφυγε ἡ ψυχή του ἀπό τό σῶμα του.

Τά χαρίσματά του καί ἡ ἀσκητική βιοτή του μέ «αἰχμαλώτισαν», γι' αὐτό καί μετά τήν κοίμησή του ἔγραψα τρία βιβλία.

Τό πρῶτο βιβλίο τό ἔγραψα ἀμέσως μετά τήν κοίμησή του (1984) μέ τίτλο: Μαρτυρία ζωῆς, τό ὁποῖο ἦταν πράγματι μαρτυρία γιά τήν ζωή τοῦ Γέροντός μου, τόν ὁποῖο ἔζησα ἀπό πολύ κοντά, τόσο κατὰ τήν ποιμαντική διακονία του ὡς Μητροπολίτου, ὅσο καί κατὰ τήν περίοδο τῆς ἀσθενείας του, καί τό ἐξέδωσε ἡ Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας μέ σημαντικό πρόλογο τοῦ τότε Μητροπολίτου Θεοκλήτου.

Τό δεύτερο ὀγκῶδες βιβλίο δημοσιεύθηκε ἀργότερα (1998), ὅταν ἔγινε Μητροπολίτης, καί ἔχει τίτλο: Κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας καί εἶναι ἡ εὐρύτερη παρουσίαση τοῦ βίου καί τῆς πολιτείας του.

Καί τό τρίτο βιβλίο ἐκδόθηκε τό ἔτος 2015 καί φέρει τόν τίτλο: Καλλίνικος, Μητροπολίτης Ἐδέσσης, μιά “ὁσία μορφή”. Τόν χαρακτηρισμό «ὁσία μορφή», τόν ἔδωσε γραπτῶς ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος. Αὐτό τό βιβλίο εἶναι τρόπον τινά μία περίληψη τῶν προηγουμένων καί σέ μερικά σημεῖα ὑπάρχουν καί νέες προσθήκες.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νά ὑπογραμμίσω ὅτι γιά τόν μακάριο Μητροπολίτη Καλλίνικο ὁμίλησε καί ἔγραψε κατά καιρούς καί ὁ διάδοχός του Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, Ἱεροκήρυκός του καί στενός συνεργάτης του, μάλιστα δέ ἐξέδωσε καί τίς ποιμαντορικές ἐγκυκλίους του, τίς ὁποῖες χαρακτήρισε ὡς «ἀριστουργήματα». Διοργάνωσε στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, μέ τήν συμπλήρωση τῶν εἴκοσι ἐτῶν ἀπό τήν κοίμησή του, ἐκδηλώσεις καί εἰδική Ἡμερίδα. Ἀφιέρωσε δέ πρός τιμήν του καί μιά ἔκδοση τοῦ ἡμερολογίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του καί τόν τίμησε δεόντως μέ τό νά δημιουργήσῃ στήν εἴσοδο τοῦ Ἐπισκοπείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μιά προθήκη μέ ἱερά ἄμφιά του καί προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐπίσης, ὡς διάδοχός του ἔκανε τήν πρόταση ἀγιοκατατάξεως στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί βεβαίωσε τήν ἀγάπη τοῦ λαοῦ πρός τό πρόσωπό του καί τίς θαυματουργικές ἐπεμβάσεις του.

1. Ἀπό τό κατ’ εἰκόνα στό καθ’ ὁμοίωση

Κάθε ἄνθρωπος στήν ζωή αὐτή ἐξελίσσεται ἀπό τήν βιολογική γέννησή του στήν ἀναγέννησή του μέ τό Βάπτισμα, τό Χρίσμα, τήν θεία Κοινωνία καί τήν ἐν γένει πορεία του μέχρι τήν κοίμησή του. Γι’ αὐτό δέν πρέπει νά ἐρμηνεύη κανεῖς τόν ἄνθρωπο ἀπό μιά δεδομένη στιγμή ἢ ἀπό μιά συγκεκριμένη φάση τῆς ζωῆς του, ἀλλά νά βλέπῃ σύνολη τήν παρουσία του στήν γῆ. Αὐτό πρέπει νά γίνῃ καί μέ τόν ἅγιο Καλλίνικο.

Ἄν κανεῖς περιορίσῃ τό ὀπτικό πεδίο μεμονωμένα στά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του ἢ στά ἐνδιάμεσα ἢ ἀκόμη καί στά τελευταῖα, τότε εἶναι ἐνδεχόμενο νά τόν ἀδικήσῃ, γιατί αὐτός ἀναπτυσσόταν προοδευτικά καί ὁλοκληρωνόταν σταδιακά.

Ὁ μακάριος Ἱεράρχης εἶδε τό φῶς τοῦ ἡλίου στά Σιταράλωνα τοῦ Θέρμου Αἰτωλοακαρνανίας, ἔζησε τά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του στήν Αἰτωλοακαρνανία, ἰδίως στό Θέρμο καί τό Μεσολόγγι, ὅπου καί ἔκανε τά πρῶτα «πετάγματα» τῆς ποιμαντικῆς του δραστηριότητας, ἀλλά ὁλοκληρώθηκε καί τελειώθηκε στήν Μακεδονία καί συγκεκριμένα στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἐδέσσης, Πέλλης καί

Άλμωπίας, καί ειδικότερα στήν ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τήν Ἑδεσσα. Ἐπομένως, Αἰτωλοακαρνανία καί Πέλλα, Θέρμο, Μεσολόγγι, Ἀγρίνιο καί Ἑδεσσα, Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας καί Ἱερά Μητρόπολη Ἑδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας γνώρισαν τόν πολυτάλαντο καί χαρισματικό αὐτόν ἄνθρωπο καί Κληρικό.

Ἀλλά κι ἐγώ στό Ἀγρίνιο, ὅπου ἦμουν μαθητής στό Γυμνάσιο, γνώρισα τόν νεαρό τότε Πρωτοσύγκελλο, τόν ἀσκητικό, τόν ἀεικίνητο καί θερμουργό Ἱεροκῆρυκα, ἀλλά τελικά τόν «ἀπήλαυσα» ὁλοκληρωμένο Ἐπίσκοπο καί Πνευματικό Πατέρα στήν Ἑδεσσα. Ἀξιώθηκα ἀπό τόν Θεό νά εἶμαι ὁμορόφιος καί ὁμοτράπεζος μέ ἕναν τέτοιον χαρισματικό ἅγιο Ἐπίσκοπο, καί μάλιστα εἶχα τήν ἐξαιρετική εὐλογία ἀπό τόν Θεό νά τόν ὑπηρετήσω κατά τό ἐπτάμηνο διάστημα τῆς ἀσθενείας του, καί, κατά τήν προόρασή του, νά τοῦ κλείσω τά μάτια καί στήν συνέχεια νά τόν βιογραφήσω.

Ὁ ἄνθρωπος λαμβάνοντας τό κατ' εἰκόνα του ἀπό τόν Θεό πρέπει νά φθάσῃ στό καθ' ὁμοίωση, ἥτοι τήν θέωση, καί τόν ἁγιασμό, ζώντας τίς «μεθελικιώσεις» τοῦ Χριστοῦ, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ', 13). Κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, τό κατ' εἰκόνα συνιστᾷ τό «εἶναι» καί τό «ἀεὶ εἶναι», καί τό καθ' ὁμοίωση συνιστᾷ τήν «σοφία» καί τήν «ἀγαθότητα». Ἡ πνευματική ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι συνέπεια τῆς ὁρμῆς, τήν ὁποία ἔβαλε μέσα του ὁ Θεός καί ἡ πορεία του εἶναι καρπός τῆς ἀρχικῆς αἰτίας τῆς δημιουργίας του, κατά τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «μέτοχοι γάρ γεγόναμεν τοῦ Χριστοῦ, ἐάνπερ τήν ἀρχήν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν» (Ἐβρ. γ', 14). Αὕτη δέ ἡ ἐξέλιξη τῶν ἀνθρώπων εἶναι καρπός τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως, διότι, κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο,

«Αὐτός οὖν ἐστὶ Θεός σαρκοφόρος καί ἡμεῖς ἄνθρωποι πνευματοφόροι».

Αὕτη ἡ πνευματική ἐξέλιξη συνέβη καί στόν μακάριο Ἱεράρχη. Ἀρχισε μέ τήν βίωση τῆς ἁγιορειτικῆς-ἀσκητικῆς ζωῆς ἀπό τά μικρά του χρόνια, τήν ὁποία τοῦ μετάγγισε ὡς πνευματικό αἷμα ὁ εὐλαβῆς Ἱερεὺς παπποῦς του, καί τήν ἀπόκτηση ὑγιοῦς ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος• συνέχισε μέ τήν πρακτική ἐξάσκηση, τήν ὁποία διδάχθηκε ἀπό τούς ἀνθρώπους τῆς Ἐκκλησίας καί τούς Καθηγητές τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς• εἰσῆλθε στήν διοίκηση καί τήν ποιμαντική τῆς Ἐκκλησίας μέ ὁρμή, ζῆλο κατά Θεόν, θερμουργή ἀγάπη γιά τήν Ἐκκλησία• καί τελείωσε τήν ζωή του μέσα σέ σιωπή, προσευχή, ἡρεμία, ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, κάτω ἀπό τήν Θεομητορική προστασία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιώτισσας, ἡ ὁποία τόν ἐπισκέφθηκε μέ δόξα στό κρεβάτι τοῦ πόνου καί τόν ἔκανε νά χαρῇ

υπερβολικά.

Όσοι τόν γνώρισαν, ιδίως ως Μητροπολίτη, πού είχε ήδη ωριμάσει πνευματικά, κάνουν λόγο για έναν «άσκητή Έπίσκοπο», έναν «διάφανο Ίεράρχη», «μή εκ του τόπου σεμνυνόμενος, αλλά τόν τόπον σεμνύνων αφ' έαυτοῦ», μιά «όσια μορφή τῆς Ἐκκλησίας», ένα «κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας», έναν «ἅγιο ἄνθρωπο», έναν «ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ». Αυτό θά φανῇ στά ἐπόμενα.

Δέν εἶναι δυνατόν νά περιγράψῃ κανείς πλήρως τήν ὅλη ζωή του, τά καρδιακά βιώματά του, τούς ἀλαλήτους στεναγμούς τῆς καρδίας του, τήν πυρφόρα καρδιακή ἀναφορά του στόν Θεό, τόν ἀδιάλειπτο ζῆλο του γιά τούς ἀδελφούς του κατά Χριστόν, τήν αὐτοπαράδοσή του στήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, τήν πολυκύμαντη ποιμαντική διακονία του, τό ὁσιακό του τέλος!

Ἐξ ἀνάγκης θά περιορισθῶ στά πιό βασικά σημεία, τά ὁποῖα θά παρουσιασθοῦν κατά τρόπο συνοπτικό καί συναξαριακό.

2. Γέννηση, ἐκκλησιαστική μόρφωση καί σπουδές

Ὁ μακάριος αὐτός ἀνὴρ γνώρισε «ἀπό βρέφους τά ἱερά γράμματα» (Β΄ Τιμ. γ΄, 15). Γεννήθηκε σέ οἰκογένεια πατριαρχική μέ τήν λευϊτική παρουσία τοῦ παπποῦ του Ἀθανασίου, ενός ἱεροπρεποῦς Κληρικοῦ πού «πληγώθηκε» ἀπό τήν ζωή τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Αὐτή ἡ πατριαρχική μορφή τόν ἐκπαίδευσε, ὅπως καί τά ὑπόλοιπα ἐγγόνια, μέ τό ἁγιορείτικο ἥθος, τήν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας, τόν κάματο τῆς ἱερατικῆς διακονίας, τήν ἐκκλησιαστική λατρεία, τίς ἀκολουθίες τοῦ Μεσονυκτικοῦ ἀπό βαθέος ὄρθρου, τίς γονυκλισίες καί τίς νηστεῖες. Ἡ γιαγιά του Σπυριδούλα, μιά ἐξαγιασμένη Πρεσβυτέρα, τοῦ ἔδειχνε πληθωρική ἀγάπη, ὡς γνήσια ρουμελιώτισσα τόν μεγάλωσε μέ τήν ἀγάπη στήν Παναγία τήν Προυσιώτισσα καί τά ἄλλα μοναστικά κέντρα τῆς περιοχῆς, μέ νηστεῖες, ὁλονυκτίες, προσευχές. Ἡ εὐλογημένη αὐτή προμήτωρ ὑπενθύμιζε τήν γιαγιά τοῦ Μεγάλου Βασιλείου Μακρίνα, γιά τήν ὁποία ὁ Μέγας Βασίλειος ἔγραφε: «Μακρίναν λέγω τήν περιβόητον, παρ' ἧς ἐδιδάχθημεν τά τοῦ μακαριωτάτου Γρηγορίου ῥήματα».

Οἱ εὐλαβεῖς γονεῖς του, Γεώργιος καί Αἰκατερίνη, τοῦ μετέδωσαν τήν πίστη στόν Θεό, τήν ἀγάπη στούς ἀδελφούς, τήν κενωτική προσφορά σέ ὅλους, φίλους καί ἐχθρούς, τήν ὑπέρβαση τοῦ πόνου καί τῶν δερματίνων χιτῶνων, τό ἀσκητικό ἥθος καί τήν ἐκκλησιαστική πολιτεία.

Ὡς μαθητής στό Θέρμο ἔτυχε ἀξιόλογης παιδεύσεως ἀπό καθηγητές μέ ἥθος καί γνώση, μέ στέρεη φιλολογική παιδεία, πού τόν ἀνέδειξαν στήν ἐκκλησιαστική ζωή. Ὁ συμμαθητής του στό Γυμνάσιο Θέρμου τοῦ Ἀγρινίου, δικηγόρος Σωκράτης Στίγκας, ἔγραψε γι' αὐτόν: «ἀποτελεῖ κόσμημα διά τήν Ἐκκλησίαν μας».

Ὡς φοιτητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μαθήτευσε ὄχι μόνον στήν σοφία τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας, ἀλλά καί τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί τῆς χαρισματικῆς θεολογίας. Αὐτό τό ἀγνό «ἀγριολούλουδο» τῆς ρουμελιώτικης γῆς, ὅπως τόν ἀποκαλοῦσε ὁ καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας, δέν ἀλλοιώθηκε ἀπό τό εὐρωπαϊζόν, σχολαστικίζόν καί προτεσταντίζόν πνεῦμα πού βρῆκε στήν Ἀθήνα, ἀλλά παρέμεινε ἕνα κομμάτι τοῦ ἀγιορείτικου ἥθους καί τῆς ρωμηοσύνης πού συνάντησε στήν οἰκογένειά του καί τό χωριό του, στίς ἀκολουθίες τοῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας στό Μουρόσκληβο.

Ἡ περιγραφή τοῦ συμφοιτητοῦ του, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης Τιμοθέου, κάνει λόγο γιά τό ὅτι τά δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια τῆς Κατοχῆς διάβαζαν μαζί τό Εὐαγγέλιο στό Ζάππειο καί ἀναζητοῦσαν νά ἐπικοινωνήσουν μέ ἕναν ἀσκητή κοντά στήν Ἀθήνα, γιά νά μάθουν στήν πράξη τήν πνευματική ζωή. Κατά τήν ὁμολογία τοῦ μακαριστοῦ εὐσεβοῦς καί φιλοκαλικοῦ θεολόγου Βασιλείου Μουστάκη, στόν συμφοιτητή του Δημήτριο Ποῦλο «ἔβλεpes τόν ἀσκητικό ἄνθρωπο, μέ ὅλα τά σημάδια πάνω του τῆς τέλει ἀφοσίωσης στόν Κύριο» καί ἦταν ἀπό τότε «ἕνα ἄκακο πρόβατο τοῦ Χριστοῦ», πού ἐπιδιδόταν στήν «προσευχή καί στίς ἀγαθοεργίες» καί «ἦταν μιά τόσο ωραία ψυχή».

3. Στρατιωτική του θητεία στά ΛΟΚ

Κατά τήν διάρκεια τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, ὡς Ἱεροκήρυξ-θρησκευτική ὑπηρεσία στόν Λόχο Ὀρεινῶν Καταδρομῶν (37ης Ταξιαρχίας), ἐπέδειξε ἥρωικό πνεῦμα καί, κυρίως, ἐνδιαφερόταν γιά τό κήρυγμα ἐντός καί ἐκτός τοῦ Στρατοπέδου, γιά νά ἀρέση στόν πραγματικό «στρατολογήσαντα» αὐτόν, τόν Χριστό (Β΄ Τιμ. β΄, 4). Μέ μεγάλο ζῆλο ἔκανε ἱεραποστολικό ἔργο στόν στρατό, ὥστε ἕνας συστρατιώτης του νά ὁμολογήσῃ ὅτι «εἶχε μιά ζεστασιά στόν λόγο του καί πρό παντός σ' ἐκεῖνα τά σπινθηροβόλα μάτια του, πού χωρίς νά καταλάβω κυριολεκτικά μέ σαγήνευσε καί μέ ἔκανε νά θέλω ἡ συντροφιά του καί ἡ παρέα του νά εἶναι συνεχῆς καί νά διαρκῇ πολλή ὥρα». Εἶχε ἀποκληθῇ «ἱεραπόστολος τοῦ στρατιωτικοῦ ἀντισκῆνου».

Οἱ πόλεις καί τὰ χωριά ἀπό ὅπου πέρασε κατά τήν διάρκεια τοῦ χρόνου πού ἦταν στρατιώτης, ὅπως ἡ Στυλίδα Λαμίας, ἡ Καστοριά κλπ. ἄκουσαν τόν νεαρό στρατιώτη νά κηρύττει στούς Ναούς μέ ζῆλο καί αὐταπάρνηση.

Ὁ τότε Ἐπιτελάρχης καί ἀργότερα Στρατηγός τοῦ Γ΄ Σώματος Στρατοῦ Κωνσταντῖνος Τσολάκας τοῦ ἔγραψε ἀμέσως μετά τήν λήξη τῆς θητείας του στόν στρατό: «Πάντα σ' ἐνθυμοῦμαι, διότι ὅταν σέ εἶχα μαζί μου μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά σέ καμαρώσω στήν ὑπέροχη προσπάθειά σου γιά τήν πίστιν καί τήν Πατρίδα. Ἐγώ σοῦ εὐχομαι νά εἶσαι πάντα ὁ ἴδιος καί πάντα νά φωτίζης τούς ἄλλους μέ τήν δική Σου πίστιν καί λαμπρότητα τῶν αἰσθημάτων Σου».

Ὅλοι ἀγαποῦσαν τόν Δημήτριο Ποῦλο, ἐκτιμώντας τό φιλότιμό του, τήν ἀπλότητα τοῦ χαρακτήρα του, τόν ζῆλο του καί τήν ἀνδρεία του.

4. Εἴσοδος στήν Ἱερωσύνη

Τόν ἅγιο Καλλίνικο τόν συγκινοῦσε ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ καί ἡ ποιμαντική διακονία τοῦ λαοῦ καί ἐκεῖ κατέθεσε ὅλα τὰ μεγάλα χαρίσματά του, ἥτοι τόν ἱεραποστολικό του ζῆλο, τήν διοικητική μεγαλοφυΐα του στήν Ἐκκλησία καί τὰ ἀξιοποίησε μέ τίς περιοδεῖες του, τίς θεῖες Λειτουργίες στά πλέον δυσπρόσιτα χωριά καί στά σπήλαια τῶν ἀσκητῶν. Κατά τήν κουρά του σέ μοναχό ἐπιθυμεῖ νά λάβῃ τό ὄνομα Καλλίνικος, γιατί θέλει σέ ὅλη τήν ζωή του νά μιμηθῇ τούς καλλινίκους Μάρτυρες, νά ἔχη πνευματικές νίκες.

Ὁ μικροκαμωμένος ἀσκητικός ἱερομόναχος ἔγινε γνωστός σέ ὅλη τήν Ἱερά Μητρόπολη Αἰτωλοακαρνανίας, κατ' ἀρχάς ὡς λαϊκός Γραμματεὺς καί Ἱεροκήρυκας, μετά ὡς Πρωτοσύγκελλος αὐτῆς, κάτω ἀπό τήν στοργή καί τήν ἀγάπη τοῦ Γέροντός του Μητροπολίτου Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας κυροῦ Ἱεροθέου, καί ἀργότερα κάτω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μακαριστοῦ Ἄρτης Ἰγνατίου καί μετέπειτα κάτω ἀπό τήν ἀγάπη τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου του Θεοκλήτου. Λειτουργοῦσε συνεχῶς καί ὁμιλοῦσε διαρκῶς μέ προφητική ἐνάργεια, ἀφοῦ, ὅπως ἔλεγε, ἡ δόξα τῶν Ἀποστόλων εἶναι «τό ἀσίγητο κήρυγμα», διοργάνωνε πανηγύρεις καί λατρευτικές ἐκδηλώσεις, ἐκδαπανήθηκε κυριολεκτικά στήν ποιμαντική διακονία τῆς μεγάλης αὐτῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ἀναδεικνύοντας ἀξιόους Κληρικούς μέ ζῆλο, αὐταπάρνηση καί ἐκκλησιαστικό φρόνημα.

Καί ὅλα αὐτά τὰ ἔκανε χωρίς νά ἀφήσῃ τήν ἀσκητική ζωή, τό ἀγιορεῖτικο ἥθος, παρασκευάζοντας ἔτσι τόν ἑαυτό του «θῦμα καί ἱερεῖον προσάγειν αὐτόν, διά τῆς μυστικῆς ἱεουργίας», ὅπως θά ἔγραφε ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης. Στό μικρό δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ του στό Μεσολόγγι, πού εἶχε διαμορφωθῇ ὡς ἓνα μικρό

καλογερίκο κελλί, κοιμόταν τīs λίγες ὥρες, πού εἶχε στήν διάθεσή του γιά ξεκούραση, πάνω στό στρατιωτικό ράντζο. Σέ αὐτό τό κελλί ἀγρυπνοῦσε προσευχόμενος στόν Θεό γιά τήν ἐνίσχυση στόν ἀγώνα του καί τήν φώτιση τῶν Κληρικῶν, μοναχῶν καί λαϊκῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας..

5. Ἡ ἐπισκοπική του διακονία

Μετά ἀπό χρόνια, στήν κατάλληλη ἡλικία, ὁ Θεός τόν ἀνέδειξε «ἐπί τήν λυχνίαν» γιά νά λάμψη «πάση τῇ οἰκίᾳ» (Ματθ. ε΄, 15), τόν κατέστησε Ἐπίσκοπο καί Μητροπολίτη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας. Ὁ χειροτονήσας Ἀρχιερεύς, κατά τήν χειροτονητήρια προσφώνησή του, τόν ἀποκαλεῖ «ἀπλοῦν, λιτόν, ἀσκητικόν, ἀνεπιτήδευτον», ἐπαινεῖ τīs σπάνιες ἀρετές του, τήν πίστη του, τήν «ἀγιότητα καί τήν καθαρότητα ὁσιακήν», τόν «ἀσίγαστον θεῖον ἔρωτα», «τήν ὑποδειγματικήν ἀκτημοσύνην καί ἀφιλοχρηματίαν» καί πολλά ἄλλα.

Καί ἐκεῖνος στόν χειροτονητήριο λόγο του ζητᾷ ἀπό τόν χειροτονοῦντα Ἀρχιερέα νά δεηθῇ, ὥστε τό πῦρ τοῦ Παναγίου Πνεύματος νά τόν καθάρῃ καί νά ἀνάψῃ ἐντός του «πυρκαϊάν ἀγάπης πρός τόν Σωτῆρα καί Λυτρωτήν Χριστόν καί τήν Ἀγίαν Του Ἐκκλησίαν». Ἀκόμη, ἐπιθυμεῖ νά καῇ ὡς λαμπάδα «διά τήν δόξαν τοῦ Ἑσταυρωμένου Ἰησοῦ Χριστοῦ». Στό τέλος ζητᾷ τήν προσευχή του γιά νά εἰσέλθῃ μαζί μέ τό ποίμνιό του στήν Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Κατά τόν ἐνθρονιστήριο λόγο του στόν Καθεδρικό Ναό τῆς Ἀγίας Σκέπης Ἐδέσσης ἀναλογίζεται κατά τρόπο πατερικό καί θεολογικό ὅτι «ὁ κλῆρος τοῦ Ἐπισκόπου δέν εἶναι θρόνος, ἀλλά σταυρός. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀνεβαίνει πρῶτον εἰς τόν Γολγοθᾶν» καί ἐκφράζει τήν ἐπιθυμία του νά ὑπηρετήσῃ καί ὄχι νά ὑπηρετηθῇ. Συνδέει, δηλαδή, τήν ἀρχιερατική διακονία μέ τόν Γολγοθᾶ, καί αἰσθάνεται ὅτι ὁ Ἀρχιερεύς εἶναι φορεῦς τῆς μαρτυρικής ἀρχιερωσύνης τοῦ Χριστοῦ». Σκέπτεται δέ, κατά τήν λαμπρή ἐκείνη τελετή τῆς ἐνθρονίσεως, τήν μεγάλη ἡμέρα τῆς κρίσεως ὅτι «τρέμων καί γυμνός» θά παρασταθῇ «πρό τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Κριτοῦ τῆς οἰκουμένης». Ἐδῶ φαίνεται ἡ ἐσχατολογική προοπτική τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Από τήν πρώτη ημέρα αρχίζει τήν ποιμαντική διακονία του στήν Ἱερά Μητρόπολη Ἑδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας μέ ὑψηλό αἶσθημα εὐθύνης, μέ πατερικό φρόνημα, μέ ἐκκλησιαστική συνείδηση, μέ ἀσκητικό ἥθος, μέ εὐαγγελικό τρόπο, μέ ἀποστολικό ζῆλο, γνωρίζοντας τόν λόγο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὅτι «ἡ τῶν πλειόνων ἐπιμέλεια, πλειόνων ἐστίν ὑπηρεσία». Ἡ προηγούμενη πείρα τῆς διοίκησης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας τόν βοηθᾷ νά ποιμαίνει «τό ποίμνιον αὐτοῦ μετ’ ἐπιστήμης, ἀλλά μή ἐν σκεύεσι ποιμένος ἀπείρου» καί ἀναδείχθηκε «πολιός ἐν νεότητι», κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο.

Γιά τά περισσότερα χρόνια τῆς ἀρχιερατικῆς του ζωῆς εἶμαι αὐτόπτης καί αὐτήκοος μάρτυς τῆς ποιμαντικῆς του διακονίας καί παρακολουθοῦσα ἐνός τό ἔργο ἐνός ἀξίου διαδόχου τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων, ἐνός ἁγίου Ἱεράρχου, πού εἶναι εἰς τύπον καί τόπον τοῦ Χριστοῦ, ἐνός ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Ἐβλεπα τήν «προκοπήν» του «τήν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ καί τήν εὐταξίαν τῶν Ἐκκλησιῶν», γιά νά χρησιμοποιήσω τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ὡς ἄριστος καί κατανυκτικός ἱεουργός θέτει ὡς βάση τῆς ἐπισκοπικῆς του διακονίας τήν θεία Λειτουργία, μέ τήν ὁποία ἁγιάζεται ὁ ἴδιος καί ἁγιάζει τόν λαό. Ἡ θεία Λειτουργία εἶναι τό «πανηγύρι» του, ἡ ζωή του, ἡ ἀναστάσιμη βιοτή του. Προσπαθεῖ νά μύση τόν λαό στό μεγαλεῖο της καί τήν οὐράνια ἀτμόσφαιρά της. Εἶναι σύννους κατά τήν θεία Λειτουργία, δέν ἀνέχεται συζητήσεις, παραλείψεις καί ἀπροσεξίες καί ἐκδηλώνει τήν δυσαρέσκειά του μέ τό «Κύριε, ἐλέησον!». Ἔχει αἶσθηση ὅτι ἡ θεία Εὐχαριστία εἶναι «σύνοδος οὐρανοῦ καί γῆς» μία ἐσχατολογική μυσταγωγία πού βιώνεται κατά τόν βαθμό τῆς συγκεντρώσεως τοῦ νοῦ στήν καρδιά, κατά τόν ἅγιο Μάξιμο τόν Ὁμολογητή.

Δέν τελεῖ θεῖες Λειτουργίες μηχανικά καί ἐθιμοτυπικά, ἀλλά προετοιμάζεται ἀσκητικά καί προσεύχεται καρδιακά. Ἐτοιμάζεται ἀπό τήν προηγουμένη ημέρα, προσεύχεται κατά τήν διάρκεια τῆς νύκτας, συγκεντρώνει τόν νοῦ του, ἔχοντας ὑπ’ ὄψη του τόν λόγο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «φιλοσοφοῦμεν ἐφ’ ἡσυχίας», καί ἀναμένει τήν μετοχή του στήν θεία Λειτουργία ὡς μύση στά ἄνω. Ζῇ ὅλη τήν ἐβδομάδα καί τήν παραμονή τῆς θείας Λειτουργίας ὡς ἀσκητής, ἐκφράζοντας τό «βασιλικό χάρισμα», τόν ἀρραβώνα τοῦ Βαπτίσματος. Προετοιμάζεται ὥσάν νά πηγαίνει σέ γάμο μυστικό μέ τόν Θεό, τόν Ὅποιον ἀγαποῦσε πολύ. Καί αὐτό φαίνεται μπροστά στήν Ἁγία Τράπεζα ἀπό τήν προσοχή του καί τήν εὐκατάνυκτη καρδιά του, τόν ὅλο τρόπο τῆς παρουσίας του. Τά ἀρχιερατικά του ἄμφια χάνουν τήν ἐξωτερική λάμψη τους κάτω ἀπό τήν κατανυκτική καί ταπεινή παρουσία του, τά ὑλικά ὑποτάσσονται στόν «δριμύ καί ἀφόρητον πόθον τῆς ψυχῆς» τοῦ εὐλαβοῦς ἱεουργοῦ, σύμφωνα μέ τόν λόγο τοῦ

Μεγάλου Βασιλείου.

Τό κήρυγμά του κατά τήν θεία Λειτουργία εἶναι μυσταγωγικό, εὐαγγελικό, ἀφυπνιστικό, ἀγιολογικό, μαρτυρικό, ἐσχατολογικό, ἐν τέλει προφητικό. Ὅπως ὁμολογεῖ αὐτήκοος μάρτυς, ὁ μοναχός Θεολόγος Ἰβηρίτης, «τό κήρυγμά του ἔχει κάτι ἀπό τήν Χάρη τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, πού τόσο ἀγαποῦσε καί συχνά ἀνέφερε στίς ὁμιλίες του». Ὡς «μικρόσωμος, ἀσκητικός καί μειλίχιος, μιλοῦσε ἀπλά καί πατρικά». Ἐνίστε ὕψωνε τήν φωνή του προφητικά, ἀλλά πάντοτε ἦταν πατρικός, παρακλητικός καί πατερικός.

Τό κήρυγμά του προσφέρει ἐλπίδα, ἀκόμη καί ὅταν ὁμιλῇ γιά τόν θάνατο καί τήν μνήμη τοῦ θανάτου. Ὁ λόγος του πέφτει σάν μιᾷ ἡσυχῇ βροχή στίς καρδιές τῶν ἀκροατῶν του, οἱ ὅποιοι δέν ἤθελαν νά σταματήσῃ νά ὁμιλῇ, προσκολλῶνταν πάνω στόν γλυκύτατο λόγο του, γιατί ἀπό τό στόμα του ἐξέρχονταν «λόγοι χάριτος» καί σοφίας.

Δίνει μεγάλη βαρύτητα στήν ἐκλογή καί χειροτονία καταλλήλων Κληρικῶν πού θά τελοῦν τά ἱερά Μυστήρια καί θά ποιμαίνουν τόν λαό, θά εἶναι καλοί Ἱερεῖς «τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου». Τηρεῖ τούς ἱερούς Κανόνες γιά τήν ἀξία εἰσδοχή τῶν Κληρικῶν στήν ἱερωσύνη, ἀγρυπνεῖ πρό τῆς χειροτονίας προσευχόμενος στόν Θεό, εἶναι κατανυκτικός κατά τό Μυστήριο τῆς χειροτονίας, προσφωνεῖ τόν ὑποψήφιο Κληρικό μέ δάκρυα στούς ὀφθαλμούς, ἀναλογίζεται τήν δική του παρουσία καί ἀπολογία στό φοβερό βῆμα τοῦ ἀδεκάστου Θεοῦ καί μετά φόβου ἀπαγγέλλει τίς σχετικές εὐχές, ἡ δέ γλυκεία καί ἀπαλή ἀπαγγελία τῶν σχετικῶν λειτουργικῶν φράσεων καθηλώνει καί μυσταγωγεῖ τό ἐκκλησίασμα. Χαίρεται ὑπερβολικά γιά τήν χειροτονία καλῶν Κληρικῶν καί τούς παρακαλεῖ νά εἶναι «ἀναμμένες λαμπάδες μπροστά στό ἱερό θυσιαστήριο καί μάρτυρες ὑπερασπίσεώς του στήν Μέλλουσα Κρίση».

Ἡ ἀγάπη του πρός τούς Χριστιανούς εἶναι μαρτυρική, κατά τό πρότυπο τοῦ Χριστοῦ, τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως καί Ποιμένος Χριστοῦ. Δέχεται καθημερινῶς στό Γραφεῖο του πολλούς Χριστιανούς ὡς ἀπλός Ἱερεύς, χωρίς τά διακριτικά γνωρίσματα τοῦ Ἐπισκόπου, καί μερικοί πού εἰσέρχονται στά Γραφεῖα γιά πρώτη φορά τόν ἐκλαμβάνουν ὡς ἕνα Κληρικό τῶν Γραφείων. Ἐπισκέπτεται τά χωριά, τίς πλατεῖες, τά Σχολεῖα, τά Στρατόπεδα, τά Οἰκοτροφεῖα, τά Γηροκομεῖα, τά Νοσοκομεῖα, τά Κατηχητικά Σχολεῖα, τίς ἀγιογραφικές συνάξεις πάντοτε μέ σεμνότητα καί μέ γλυκύ λόγο. Μέ ἀπλότητα εἰσέρχεται στά σπίτια γιά νά εὐχηθῇ στούς ἀνθρώπους καί τούς ὠφελεῖ μέ τόν ἱλαρό λόγο του καί ταπεινό φρόνημά του. Ὁ παρηγορητικός του λόγος εἶναι θαυμαστός, ἡ προσήνειά του ἐκπληκτική. Σέ ὅλα αὐτά σχεδόν πάντοτε τόν ἀκολουθοῦσα.

Ποιμαίνει τόν λαό τοῦ Θεοῦ μέ φόβο Θεοῦ καί ὑψηλή ἐκκλησιαστική συνείδηση, πατερικό φρόνημα καί ὀρθόδοξη διδασκαλία, γνωρίζοντας «τά σκεύη τῆς ἐκλογῆς καί κεχρημένος αὐτοῖς πρός τήν λειτουργίαν τῶν ἀγίων», γιά νά ἐκφρασθῶ κατά τόν Μέγα Βασίλειο.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς Κληρικούς καί τούς Χριστιανούς μέ ποιμαντορικές ἐγκυκλίους πού εἶναι ἀπαύγασμα τοῦ ψυχικοῦ του κόσμου καί τῆς διοικητικῆς του πείρας, ἀλλά καί ἔκφραση τῆς ἀπλῆς του πίστεως στόν Θεό καί τῆς ἀγάπης του στήν Ἐκκλησία καί τήν παράδοσή της. Ἡ ἔκφραση τοῦ γραπτοῦ λόγου του εἶναι δωρική, δυνατή, αὐθεντική.

Ἐπικοινωνεῖ μέ τούς ἀνθρώπους μέ ἐπιστολές. Εἶναι ἀνυπέρβλητος ὡς ἐπιστολογράφος. Ἐφαρμόζει πλήρως τόν λόγο τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὅτι οἱ ἐπιστολές πρέπει νά διαθέτουν τίς ἀρετές τῆς συντομίας, τῆς σαφήνειας καί τῆς χάριτος. Γράφει ὅπως ὁμιλεῖ, διατηρώντας τήν ἀπλότητα τῆς ἔκφρασης, χωρίς ὑπερβολικά καλλωπιστικά ἐπίθετα, κατά τήν προτροπή τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «ταῖς ἐπιστολαῖς μάλιστα τηρητέον τό ἀκαλλώπιστον καί ὅτι ἐγγυτάτω τοῦ κατά φύσιν». Ἔτσι, οἱ ἐπιστολές του, πού εἶναι μνημεῖα γραπτοῦ λόγου, διακρίνονται γιά τήν ἀπλότητα τῆς ἔκφρασης, τήν συντομία καί περιεκτικότητα, τήν ἀκριβολογία, τήν ἀμεσότητα, τήν ἐκφραστικότητα, τήν εἰλικρίνεια, τήν διακριτικότητα, τήν εὐαισθησία, τήν ἐξομολογητικότητα, τήν παραμυθητικότητα. Σέ ὅλα αὐτά ἐκφράζεται ὁ ὕγιής ψυχικός του κόσμος, τό ἐκκλησιαστικό του φρόνημα, ἡ ἀγαπῶσα καρδιά του καί ἡ ὑψηλή εὐφυΐα του.

Αἰσθάνεται ἀγιορείτης, κατά τήν καρδιά, γιατί μεγάλωσε μέ ἀγιορεῖτες Πατέρες πού ἐπισκέπτονταν τό χωριό του Σιταράλωνα καί θαύμαζε τήν πείρα τῶν Γερόντων καί τήν σιωπή τῶν ὑποτακτικῶν, καί ὁμολογεῖ ὅτι εἶναι «ἓνας Κληρικός εὐεργετημένος ἀπό τό Ἅγιον Ὅρος». Ὡς κατά πνεῦμα ἀγιορείτης ἐπισκέπτεται τό Ἅγιον Ὅρος μέ ἀπόλυτο σεβασμό, μέ δέος καί τιμή, μέ σιωπή καί ἀγάπη, μέ κατάνυξη καί δάκρυα. Συμμετέχει σέ ἀγρυπνίες ὡς ἓνας ἀγιορείτης Ἐπίσκοπος, ἱστάμενος δέ στόν δεσποτικό θρόνο ὁμοιάζει ὡς ἓνας ἐρημίτης μοναχός μέ τό λεπτοκαμωμένο καί ἀσκητικό του σῶμα καί τό κατανυκτικό του ὕφος, ὡς μιά βυζαντινὴ ἀγιογραφία. Γίνεται ἀντικείμενο θαυμασμοῦ τῶν ἀγιορειτῶν Πατέρων.

Ὁ μακαριστός π. Θεόκλητος Διονυσιάτης μοῦ εἶπε: «Ὁ Γέροντάς σου ἀντέχει σέ μοναχικά κριτήρια. Ὑπάρχουν πολλοί καλοί Ἐπίσκοποι, οἱ ὁποῖοι, ὅμως, δέν ἀντέχουν στά μοναχικά κριτήρια». Ὁ μακαριστός Ἡγούμενος π. Γεώργιος Γρηγοριάτης (Καψάνης) τόν εὐλαβεῖτο ἀπεριόριστα, τόν θεωροῦσε ἡσυχαστή ἱεράρχη, πού συνδύαζε θαυμαστῶς ἡσυχασμό, ποιμαντική διακονία καί ἱεραποστολικό ἔργο, πού εἶναι συνδυασμός δυσεύρετος καί ὁμολογεῖ: «πῶς νά

λησμονήσωμεν τό πρᾶον, τό ἀνεξίκακον, τό φιλάνθρωπον, τό προσηνές, τό κατανυκτικόν, τό σοβαρόν, τό ἀπλοῦν τῆς ἀγίας προσωπικότητός του;». Ἐνας Σέρβος μοναχός, ὁ Στέφανος ἀπό τὰ φρικτά Καρούλια, ὅταν τόν εἶδε, εἶπε: «Αὐτό εἶναι ἅγιον Ἐπίσκοπο, εἶναι πολύ ταπεινό. Εἶδα Ἅγιον Πνεῦμα στό κεφάλι του».

Περιέρχεται μέ ταπεινό φρόνημα καί ιδιαίτερο σεβασμό τά Μοναστήρια, τίς Σκήτες καί τίς Καλύβες τοῦ Ἁγίου Ὁρους, συζητᾷ μέ τούς μοναχοὺς γιά πνευματικά θέματα. Τόν σέβονται ὁ ἅγιος Παΐσιος, ὁ π. Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, ὁ π. Ἐφραίμ Φιλοθείτης, ὁ π. Γαβριήλ Διονυσιάτης, ὁ π. Γεράσιμος ὁ Μικραγιαννανίτης, ὁ π. Σπυρίδων (Ξένος) Νεοσκητιώτης καί πολλοί ἄλλοι.

Ὁ μοναχός π. Θεολόγος Ἰβηρίτης μαρτυρεῖ: «Ἐπισκεπτόταν συχνά τό Ἅγιον Ὅρος. Τήν τελευταία φορά πού χοροστάτησε σέ πανήγυρη Μονῆς, ἀντί γιά ἀφηρημένα ἐγκώμια, στήν πανηγυρική τράπεζα μίλησε γιά τήν ἀνατροφή πού πῆρε. Πῶς ἡ γιαγιά-πρεσβυτέρα τόν ξυπνοῦσε τά μεσάνυχτα, νά κάνει μετάνοιες, γιά νά μήν ἀφιερώνει ὅλη τήν νύχτα στόν ὕπνο. Πῶς στό σπίτι τους ὑποδέχονταν τούς περιοδεύοντες μοναχοὺς. Ποιά ἐντύπωση ἄφησε στήν καρδιά τοῦ μικροῦ Δημήτρη ἡ παρουσία τους καί ἡ σιωπή τοῦ ὑποτακτικοῦ μπροστά στό γέροντά του. Καί πολλά ἄλλα. Στό τέλος τῆς πανηγύρεως οἱ παρόντες μοναχοί κατέληξαν: “Αὐτός εἶναι δεσπότης. Αὐτόν νά καλοῦμε στίς πανηγύρεις”».

6. Ἱεράρχης τῆς Ἐκκλησίας

Ἔχει ἀπό πολλά χρόνια, ἀπό τότε πού ἦταν λαϊκός καί Πρεσβύτερος, ἰσχυρή πνευματική φιλία μέ πνευματικούς Κληρικούς, κατά τό ψαλμικό «ἐμοί δέ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαί αὐτῶν» (Ψαλμ. 138, 17). Μεταξύ τῶν ἐκλεκτῶν φίλων συγκαταλέγεται ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Ὑδρας Ἱερόθεος, μέ τόν ὁποῖο συζητοῦσαν πνευματικά καί ἐκκλησιαστικά θέματα, ὁ ὁποῖος καί ὁμολογεῖ: «Γνωρίζω τόν Μητροπολίτη Ἐδέσσης κ. Καλλίνικον καλῶς ἀπό τῶν χρόνων τῶν μαθητικῶν ἐδράνων καί δύναμαι νά διακηρύξω, χωρίς οὐδεμίαν διάθεσιν ὑπερβολῆς, ὅτι ἀποτελεῖ κόσμημα καί καύχημα τῆς Ἱεραρχίας».

Ἄλλος πολύτιμος καί καρδιακός πνευματικός του φίλος, καί μάλιστα ὁ πρῶτος εἶναι ὁ μακαριστός Ἀρχιμ. π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, μέ τόν ὁποῖον ὁμιλοῦσαν σχεδόν καθημερινῶς. Ὁ ἴδιος σέ ἐπιστολή του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ἦτο δι’ ἐμέ ἐκ τῶν προσφιλεστάτων ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ». Τόν χαρακτηρίζει «ἀδελφόν» καί «ἐπιστήθιον φίλον του». Σέ κείμενό του γράφει ὅτι ὁ Καλλίνικος «ὑπῆρξεν ὑπόδειγμα ταπεινοῦ φρονήματος, πραότητος, εὐγενείας, σεμνότητος, ἀνεξικακίας, ἐργατικότητος, ἀφιλαργυρίας». Θεωρεῖ ὅτι «ἐκόσμησε τήν Ἐκκλησίαν». Ἀκόμη, ὡς Ἐπίσκοπος συνδέθηκε μέ ἀδιατάρακτη ἀδελφική φιλία μέ τόν μακαριστόν Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καί Κονίτσης κυρό Σεβαστιανό, ὁ

ὁποῖος τὸν θεωροῦσε «ἅγιον Ἱεράρχην» καὶ ὑπολόγιζε πολὺ τὴν γνώμη του.

Ὡς Μητροπολίτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συμμετέχει καὶ στὰ Συνοδικὰ ὄργανα, ἥτοι τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο καὶ τίς Συνοδικές Ἐπιτροπές καὶ μάλιστα σέ δύσκολες περιόδους. Ἀποφεύγει ἐπιμελῶς τὰ παρασκήνια, τίς ὁμαδοποιήσεις, τίς ἀντιπολιτευτικές ἐνέργειες. Συμμετέχει στίς Συνεδριάσεις μέ τὸν διακριτικό λόγο, περισσότερο μέ τὴν ἔλλογη σιωπή, κυρίως δέ μέ τὴν ἐσωτερικὴ προσευχή. Ὑποστηρίζει τίς ἀπόψεις πού θεωρεῖ ὅτι εἶναι δίκαιες ἀπὸ ὅπουδήποτε καὶ ἂν προέρχονται. Σέβεται τὸ ἱερό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, γνωρίζοντας «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στύλος καὶ ἐδραίωμα τῆς ἀληθείας» (Α΄ Τιμ. γ΄, 15) καὶ ἀναγνωρίζει τὰ λάθη πού διαπράττονται. Δέν μεταφέρει στοὺς συνεργάτες του τὰ ὅσα διαδραματίζονται σέ ἐκρηκτικές Συνεδριάσεις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κάποτε, ὕστερα ἀπὸ δύσκολη Συνεδρίαση τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου μοῦ ἔγραψε: «Ἐν πρᾶγμα ἀρχίζω ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ βλέπω: Δυστυχῶς, ζητοῦμεν λύσιν τῶν προβλημάτων μας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ λησμονῶμεν ὅτι μόνον ὁ Θεὸς μᾶς ἀγαπᾷ καὶ μᾶς προστατεύει. “οὐκ ἐστὶν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία”. Αὐτόν τὸν Χριστόν ἅς ἀγαπήσωμεν καὶ τὰ ἄλλα τὰ κανονίζει Ἐκεῖνος... Σέ παρακαλῶ γονάτισε καὶ παρακάλεσε τὸν Ἰδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας νὰ βοηθήσῃ τὸν Ἐπίσκοπόν σου, τὴν Ἐκκλησίαν Του».

7. Ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ὁσιακὴ τελείωσή του

Μετά ἀπὸ θεοφιλῆ ποιμαντορία καὶ κοπιώδη διακονία, ἀναλίσκόμενος στό ἔργο τῆς προσφορᾶς, προσβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τοῦ καρκίνου, μέ τὴν μορφή ὄγκου στὸν ἐγκέφαλο. Πάντοτε εἶχε μνήμη θανάτου, ἀναλογιζόταν τὸ φθαρτό τῆς ζωῆς. Πάντοτε θεωροῦσε ὅτι τὸ μόνο ρῆμα πού ἔπρεπε νὰ γνωρίζουμε καὶ νὰ κλίνουμε σέ ὅλες τίς πτώσεις του εἶναι τὸ ρῆμα φεύγω, φεύγεις, φεύγει, φεύγομεν, φεύγετε, φεύγουσι. Πάντοτε ὁμιλοῦσε γιὰ τὸν θάνατο ὡς ἕναν μεγάλο ὕπνο καὶ ἐπαινοῦσε τοὺς Μάρτυρες πού θυσιάζονταν γιὰ τὸν Χριστό καὶ διηγεῖτο κλαίγοντας τὴν κοίμηση τοῦ ἀββᾶ Σισῶη τοῦ μεγάλου, εὐχόμενος παρόμοια τελευτῇ. Ἐπειτα, καλεῖται καὶ αὐτός νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀσθένεια καὶ τὸν θάνατο στὰ ὅρια τῆς προσωπικῆς του ζωῆς. Ἀφήνεται κυριολεκτικὰ στὴν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, προετοιμαζόμενος γιὰ τὴν συνάντησή του μέ τὸ δικό του «ἀφεντικό», ὅπως αἰσθανόταν τὸν Θεό.

Μέ τίς πρῶτες ἱατρικὲς γνωματεύσεις ἀντιλαμβάνεται πλήρως τὴν κατάστασή του καὶ προετοιμαζόμενος γιὰ τὴν συνάντηση μέ τὸν Θεό, ἐν ὅψει μάλιστα ἐγχειρίσεως πού θὰ γινόταν στὸν ἐγκέφαλο, προβαίνει σέ δύο ἐνέργειες, ἔνδειξη ὅχι μόνον

καλοῦ Κληρικοῦ, ἀλλά καί ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ.

Ἡ πρώτη ἐνέργειά του εἶναι νά κάνη γενική ἐξομολόγηση τῆς ζωῆς του σέ γνωστό του Πνευματικό, καί μάλιστα αὐτήν τήν ἐξομολόγηση τήν χαρακτηρίζει ὡς «μπάνιο» καί χαίρεται σάν μικρό παιδί.

Ἡ δεύτερη ἐνέργειά του εἶναι νά ὑπαγορεύσῃ τήν διαθήκη του σέ συμβολαιογράφο, γιατί θέλει νά εἶναι «πανέτοιμος» ὅπως ἔλεγε γιά τήν μετάβασή του ἀπό τά φθαρτά στά ἄφθαρτα, ἀπό τά ἐπίγεια στά οὐράνια, ἀπό τά λυπηρά στά χαρμόсуна. Στήν διαθήκη του, μετά τίς ὁδηγίες πού δίνει γιά τήν κηδεία καί τόν τάφο του καί ὅπου κατ' ἐντολή του θά γραφόταν: «Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν», δηλώνει ὅτι δέν ἔχει ἀκίνητη καί κινητή περιουσία, δίνει ὁδηγίες γιά τήν ἐξόδιο ἀκολουθία του καί ὀρίζει ποῦ θά δοθοῦν τά ἐλάχιστα ἀρχιερατικά του ἅμφια καί τά προσωπικά του ἀντικείμενα. Ἐκφράζει τίς εὐχαριστίες καί τήν εὐγνωμοσύνη του στούς συγγενεῖς του, τούς εὐεργέτες του καί τούς συνεργάτες του. Ἐπειτα, ζητᾷ συγγνώμη ἀπό ὅσους τυχόν ἐπίκρανε καί δίνει συγχώρεση «ἀπό καρδίας» σέ ὅσους τυχόν ἐκεῖνος λύπησε καί τελειώνει τήν διαθήκη του ὡς ἑξῆς:

«Τέλος, ἐκφράζω ἐκ τῶν μυχίων τῆς καρδίας μου τήν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τόν ἐν Τριάδι Θεόν ἡμῶν, διότι εἶμαι Ὁρθόδοξος Χριστιανός ἐκ γονέων Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν καί διότι μέ ἐτίμησε διὰ τῆς ὑψίστης τιμῆς τῆς ἀρχιερατικῆς Χάριτος καί ἀνέθεσεν εἰς τήν ἐλαχιστότητά μου τήν διαποίμανσιν λαοῦ ἐκλεκτοῦ καί εὐσεβοῦς. Παρακαλῶ καί ἱκετεύω τούς συνεπισκόπους μου νά στείλουν ἐκεῖ εἰς διαδοχήν μου ἄνδρα “πλήρη πίστεως καί Πνεύματος Ἁγίου”, ὥστε νά διορθώσῃ οὗτος τά εἰς ἐμέ ἐλλείποντα, καταστήσῃ δέ τήν Ἐπισκοπὴν τμήμα τοῦ Παραδείσου. Ἀμήν. Τό ἔλεος τοῦ Κυρίου ἅς μέ συνοδεύῃ κατὰ τήν ἐκ τοῦ ματαίου τούτου κόσμου ἐκδημίαν μου».

Ἡ ἐπτάμηνη ἀσθένειά του εἶναι ὀδυνηρή καί ὁ ἴδιος, κατ' ἀναλογία, ὅπως τό πρότυπό του, ὁ Χριστός, φθάνει στήν πλήρη κένωση. Ἐπειδὴ σέ ὅλη του τήν ζωή ἐξυμνοῦσε τούς Μάρτυρες, καλεῖται τώρα νά ζήσῃ μερικές πλευρές τοῦ μαρτυρίου τους. Καί τό ἔκανε μέ ἀκράδαντη πίστη στόν Θεό, μέ καρτερική ὑπομονή καί ὀσιακή βιοτή, γνωρίζοντας ὅτι «πᾶς φιλόθεος ἔσται καί φιλόπονος», κατὰ τόν ἅγιό Μάξιμο τόν Ὁμολογητή, γιατί μέσα ἀπό τόν πόνο ἐπανορθώνεται ἡ πεσοῦσα καί παθοῦσα φύση μας.

Όταν ο άνθρωπος στερήται κάθε έξωτερική στήριξη και εξουσία, όταν αντιλαμβάνεται ότι ο θάνατος πλησιάζει, τότε αποκαλύπτεται ο έσωτερικός του κόσμος μέ όλα τά αρνητικά και θετικά στοιχεία. Σέ εκείνον, ή ασθένειά του ανέδειξε όλο τό μεγαλείο τής ασκητικής βιοτής του, τό όποιο στόν μεγαλύτερο βαθμό ήταν κεκρυμμένο έως τότε, τό έκρυβε ο ίδιος.

Έζησε ως άνθρωπος του Θεού και έκοιμήθη ως όσιος άσκητής, τελειώθηκε κατά Θεόν. Αυτό φανερώνουν οι φράσεις πού εξέρχονταν μέσα από τόν σωματικό πόνο και τήν βαθυτάτη κένωση στην όποία έφθασε.

Δοξολογεϊ συνέχεια τόν Θεό για τήν ασθένεια, προσεύχεται νά γίνη τό θέλημά Του, εύγνωμονεϊ τούς ανθρώπους πού τόν έξυπηρετούν, έκδηλώνει ποικιλοτρόπως τήν αγάπη του σέ όλους, ταπεινώνεται καθ' ύπερβολήν, χρησιμοποιώντας άπίστευτες έκφράσεις αὐτομεμψίας, έχει νήψη ακόμη και στόν βαθύτατο ύπνο, άληθινό γνώρισμα έρημίτου μοναχοῦ πού ζή τήν νοερά προσευχή στην καρδιά, όπως όμολόγησε ο Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ πού τόν επισκέφθηκε στό Νοσοκομείο του Λονδίνου, και κατά τήν διάρκεια του ύπνου διακρίνεται για τήν ισχυρά νήψη. Κατά τήν διάρκεια τής ασθένειάς του ή καθαρή του ψυχή αισθάνεται τήν επίσκεψη τής Παναγίας του Προυσιώτισσας και τήν άνυμνεϊ, αξιώνεται δέ θείων δωρεών μέ τήν λάμψη του προσώπου του. Η καρδιά του είναι ήρεμη, τό πρόσωπό του ειρηνικό, ο νοῦς του προσανατολισμένος στόν Θεό, ή έξοδός του από αυτήν τήν ζωή είναι πορεία πρός τήν αιώνια ζωή. Τό αποκορύφωμα τών λόγων του είναι: «Δέν μέ ενδιαφέρει πολύ ή άρρώστια. Άς ήμουν άγιος και άς ήμουν μέ ένα πόδι ή μέ ένα μάτι». Αυτός ο λόγος τόν χαρακτηρίζει πράγματι ως άγιο.

Μέσα σέ τέτοια όσιακή αντιμετώπιση τής ασθένειας και του θανάτου, ή έξοδός του από τήν ζωή αυτή είναι όσιακή και θριαμβευτική. Η στιγμή πού βγήκε ή ψυχή από τό σῶμα στό δωμάτιο του Νοσοκομείου στην Άθήνα ήμουν παρών και βεβαιώνω ότι ήταν μία ιεροτελεστία. Εκείνος ανέπνεε άργά, ήταν ήρεμος και οι παρόντες προσεύχονταν καρδιακά. Έπικρατούσε μία άγιορείτικη άγρυπνία μέ ήσυχιο τρόπο, βιωνόταν «τό τής ήσυχίας μυστήριο», «σιγή δέ βαθεϊα, και τελετή τις θανάτου», όπως έγραφε ο άγιος Γρηγόριος Θεολόγος για τήν κοίμηση τής αδελφής του Γοργονίας.

Η έξόδιος άκολουθία συγκεντρώνει πλήθη Έπισκόπων, Πρεσβυτέρων, μοναχών, θεολόγων, φορέων τής Πόλεως και του Νομού, φίλων και γνωστών. Όλοι έκφράζουν τήν αγάπη τους και τόν σεβασμό τους πρός τόν κεκοιμημένο. Άλλοι κλαΐνε μυστικά, καρδιακά, και άλλοι αισθάνονται χαρά στην καρδιά τους, ώσάν νά ήταν Πάσχα και μερικοί όμολογοῦν: «Δυστυχώς δέν τόν γνωρίσαμε». Ο μακάριος Καλλίνικος έκρυπτε στό επισκοπικό κελλί του και στά έσώτατα τής καρδιάς του

ὅλη τήν ὁρμή τῆς ἀγάπης του πρὸς τὸν Θεό, κρατοῦσε κεκρυμμένες τὶς μυστικὲς κινήσεις τῆς θεοφιλοῦς ψυχῆς του.

8. «Σημειοφόρος Ἅγιος»

Μέ τὸν θάνατο-κοίμηση ἑνὸς ἀνθρώπου σταματᾷ ἡ βιολογικὴ ἐπικοινωνία μας μαζί του, δέν μποροῦμε νά τὸν ἀκούσουμε, νά συζητήσουμε, νά τὸν δοῦμε, ἀλλά, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχη τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, εἶναι ἐνωμένος μέ τὸν Χριστό, ἀναπτύσσεται μιά ἄλλη ἐπικοινωνία, ἡ πνευματικὴ. Τό σῶμα παραμένει στήν γῆ καί γίνεται πόλος ἑλξεως τῶν ἀνθρώπων, πολλές φορές ὁ Θεός θαυματουργεῖ δι' αὐτοῦ, καί ἡ ψυχὴ βρίσκεται στήν οὐράνια θεία Λειτουργία, ἀνυμνώντας τὸν Τριαδικό Θεό. Ὅποτε, ἡ πνευματικὴ παρουσία εἶναι ἰσχυρότερη, ἀφοῦ ὑπάρχει ἐνότητα μεταξύ οὐρανίων καί ἐπιγείων, ἀγγέλων καί ἀνθρώπων, ζώντων καί κεκοιμημένων. Ἄλλωστε, μιά εἶναι ἡ Ἐκκλησία μέ τὶς δύο μορφές της, τήν ὁρατὴ καί τήν ἀόρατη.

Μετά τήν κοίμηση τοῦ Μητροπολίτου Καλλινίκου δέν διασπᾶται ὁ σύνδεσμος μέ ὅλους ἐκείνους πού τὸν γνώρισαν καί τὸν ἀγάπησαν. Τό μνήμα του γίνεται χῶρος προσευχῆς καί ἐπικλήσεως τῆς βοήθειάς του, ἀληθινὴ διαρκὴς μνήμη. Τό κανδήλι τοῦ μνήματος γιὰ τριάντα χρόνια παραμένει ἀναμμένο, ἀπὸ τήν ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων σέ αὐτόν. Οἱ προσευχὲς τῶν Χριστιανῶν πρὸς αὐτόν ἐντείνονται καί τὰ σημεῖα τῆς παρουσίας του εἶναι ἐμφανῆ.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος ἐμφανίζεται στὸν ὕπνο τῶν ἀνθρώπων, τοὺς παρηγορεῖ καί τοὺς ἐνισχύει, τοὺς προστατεύει ἀπὸ κάθε κακό, θεραπεύει τὶς ἀσθενειές τους, τοὺς ἐνισχύει στὸν ἀγῶνα τους. Χαίρεται μέ τήν χαρά τους καί λυπᾶται μέ τήν λύπη τους. Κάποια γυναίκα δίνει τήν μαρτυρία ὅτι ἐμφανίσθηκε στὸν ὕπνο της, «τό πρόσωπό του ἔλαμπε σάν τό φῶς τῆς ἡμέρας» καί «ἀποκαταστάθηκε ἡ ἡμιπληγία» της. Πολλοὶ ὁμολογοῦν: «Πέρασαν 15 χρόνια, οἱ φρικτοὶ πονοκέφαλοι μέ ἔχουν ἀφήσει ἐντελῶς»• «μέ ἀπάλλαξε ἀπὸ τοὺς συνεχεῖς πόνους»• «πῆγα στό μνήμα, προσκύνησα τὸν τάφο τοῦ Ἁγίου καί ὦ τοῦ θαύματος! Ὁ πόνος ἄρχισε νά ὑποχωρῇ».

Τὰ σημεῖα τῆς παρουσίας του εἶναι ἀάπειρα καί οἱ θεραπείες ἀσθενειῶν πολλές. Ὅμως, καί τὰ θαύματα πού συνδέονται μέ τήν ἀναγέννηση τῶν ἀνθρώπων, λόγω τοῦ δυνατοῦ του λόγου, εἶναι πολλά. Αὐτό λέγεται ἀπὸ τήν ἄποψη ὅτι στήν Ἁγία Γραφή θαύματα ἀποκαλοῦνται οἱ πνευματικὲς θεραπείες, δηλαδή ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, καί σημεῖα λέγονται οἱ σωματικὲς θεραπείες, πού εἶναι ἔνδειξη τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ἁγίων. Ὁ Χριστὸς εἶπε στὸν παραλυτικό: «τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (Ματθ. θ', 2), πού εἶναι τό πραγματικὸ θαῦμα, καί στήν συνέχεια ἀκολούθησε τό σημεῖο, δηλαδή ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ: «ἵνα

δέ είδητε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἐγερθεῖς ἄρὸν σου τὴν κλίνην καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου» (Ματθ. θ', 6).

Θαύματα καὶ σημεῖα ἔγιναν καὶ γίνονται πολλά ἀπὸ τὸν μακάριο Καλλίνικο καὶ ὅσο ζοῦσε, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ὁσιακὴ κοίμησίν του. Τὰ διηγοῦνται ἐπωνύμως πολλοὶ πού τὸν γνώρισαν καὶ πολλοὶ πού προσευχήθηκαν σέ αὐτόν καὶ ἔχουν καταγραφὴ στά βιβλία πού ἐγράφησαν γι' αὐτόν. Καὶ αὐτό ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἁγιασμένης ζωῆς του.

Ἡ ὁσιακὴ βιοτὴ του, ἡ καθαρὴ καρδιά του, ἡ διάπυρη προσευχή του, πού θεράπευε καὶ δαιμονιζομένους, ἔκανε καὶ τὰ δαιμόνια νὰ φρίττουν καὶ νὰ τὸν πολεμοῦν σέ ὅλη του τὴν ζωή. Ὅμως, αὐτός ἔμενε ἀτάραχος μέ τὴν δύναμη τοῦ Χριστοῦ. Παρά τίς δυσκολίες καὶ τὰ προβλήματα αὐτός ἔμενε εἰρηνικός, εὐχετικός, ὑπομονετικός. Ἀπὸ τότε πού ἦταν Πρεσβύτερος ἡ προσευχή του εἶχε ἰσχυρὴ δύναμη καὶ ἐλευθέρωσε ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ πονηρὰ πνεύματα, πού τοὺς εἶχαν καταλάβει. Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτό ἀπαιτεῖται ἡ προσευχή νὰ ἔχῃ δύναμη. Δέν πρόκειται μόνον γιὰ ἀπελευθέρωση τῶν ψυχῶν ἀπὸ τὰ πάθη, ἀλλὰ γιὰ ἐλευθέρωση καὶ τῶν σωμάτων ἀπὸ τὴν κυριαρχία τῶν δαιμόνων, ὅταν ἐκεῖνοι καταλαμβάνουν καὶ τὴν ἀκρόπολη τῶν ἀνθρώπων, τὸν ἐγκέφαλο, καὶ ὁμιλοῦν δι' αὐτῶν, κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ. Μέ τὴν δύναμη τῆς προσευχῆς του ἔβγαλε δαιμόνια ἀπὸ δαιμονισμένους ἀνθρώπους, πράγμα πού εἶναι ἡ οὐσία καὶ τό ἔργο τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων τους, κατὰ τὴν ἐντολὴ τοῦ Χριστοῦ: «σημεῖα δέ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι». (Μάρκ. ιστ', 17-18).

Ἡ μαρτυρία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος κυροῦ Ἰακώβου ὅτι τό δαιμόνιο πού εἶχε εἰσέλθει σέ δύο κοπέλες, τὴν ὥρα πού ἐκεῖνος διάβαζε τοὺς ἐξορκισμούς, φώναζε-οὔρλιαζε καὶ «ὁμολογοῦσε» ὅτι τὸν ἔκαιγε ἡ παρουσία τοῦ Καλλινίκου, πού ἔλαμπε ἐκείνη τὴν ὥρα στό Φῶς, καὶ ὅτι τό συγκεκριμένο δαιμόνιο τό εἶχε βγάλει ὁ Καλλίνικος, ὅταν ζοῦσε, ἀπὸ ἕναν δαιμονισμένο νέο, καὶ ὅτι ὁ Καλλίνικος ἁγίασε μέ τό «τρύπιο πορτοφόλι» του καὶ τὴν ἀγάπη του, εἶναι ἀξιόλογη μαρτυρία καὶ ἐπιβεβαίωση τῆς ἀγιότητος τοῦ Καλλινίκου. Δέν πρόκειται γιὰ μαρτυρία τῶν δαιμόνων, ἀλλὰ γιὰ μαρτυρία εὐλογημένου Ἐπισκόπου, τοῦ μακαριστοῦ Ἀργολίδος Ἰακώβου.

9. Ἡ ἀγιότητα, ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου

Σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι νὰ γίνῃ ἅγιος, πού σημαίνει νὰ μεθέξῃ τῆς ἀκτίστου θεοποιοῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν διαδοχικῶν καθάρσεων καὶ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ νοός. Ἡ ἀγιότητα δέν εἶναι ἀπλῶς ἠθικὴ κατάσταση, ἀλλὰ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν Θεό. Ὁ Θεὸς παραγγέλλει: «ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι» (Α'

Πέτρ. α', 16). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει ὅτι οἱ σαρκικοί πατέρες διαπαιδαγωγοῦν τά παιδιά τους γιά λίγο χρόνο, ἐνῶ ὁ Θεός διαπαιδαγωγεῖ τούς Χριστιανούς γιά νά γίνουν μέτοχοι τῆς ἀγιότητάς Του: «οἱ μέν γάρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τό δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαίδευσον, ὁ δέ ἐπὶ τό συμφέρον, εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ» (Ἑβρ. ιβ', 10).

Ὅλα ὅσα ἔχει ἡ Ἐκκλησία, ἥτοι τά Μυστήρια, τήν διδασκαλία, τήν προσευχή, τήν ἄσκηση, ἀποβλέπουν στόν ἀγιασμό τοῦ ἀνθρώπου, «εἰς τό μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος» τοῦ Θεοῦ (Ἑβρ. ιβ', 10). Γι' αὐτό οἱ πρῶτοι Χριστιανοί ἀποκαλοῦνταν ἅγιοι, κλητοί ἅγιοι, πού κατοικοῦν σέ μιά ὁρισμένη Ἐκκλησία. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος προτρέπει: «κατὰ τόν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καί αὐτοί ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται· ἅγιοι γίνεσθε, ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α' Πέτρ. α', 15-16).

Οἱ Ἀπόστολοι ὅταν ἀποφάσισαν νά χειροτονήσουν διακόνους, ζήτησαν ἀπό τούς Χριστιανούς νά τούς ὑποδείξουν ἐπτά κατάλληλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι νά ἔχουν δύο γνωρίσματα, ἥτοι νά ἔχουν τήν καλή μαρτυρία τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας («μαρτυρουμένους») καί νά εἶναι «πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας». Εἶπαν: «ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις Πνεύματος Ἁγίου καί σοφίας, οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης» (Πράξ. στ', 3).

Ὁ σκοπός τοῦ Χριστιανοῦ νά γίνη ἅγιος δέν εἶναι μιά «πολυτέλεια», ἀλλά ὁ βασικός σκοπός τῆς δημιουργίας του ἀπό τόν Θεό καί τῆς ἀναδημιουργίας του ἀπό τόν Χριστό.

Τέτοιος ἀναδείχθηκε, μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τόν δικό του φιλότιμο ἀγώνα, ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Καλλίνικος. Ὅσοι τόν γνώρισαν ἀπό κοντά καί ὅσοι διάβασαν τόν βίο του ὁμιλοῦν ἀβίαστα γιά τήν ἀγιότητά του.

10. Ἐπίσκοποι ἅγιοι

Τό Συναξάρι τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ ζωντανή ἐκκλησιαστική ἱστορία, ὅπου καταγράφονται οἱ βίοι τῶν ἁγίων, εἶναι γεμάτο ἀπό ἁγίους ὅλων τῶν ἡλικῶν, ὅλων τῶν τρόπων μέ τούς ὁποίους τελείωσαν τήν βιολογική ζωή τους (ὄσιακή κοίμηση, μαρτύριο) καί ἀπό ὅλες τίς τάξεις καί κατηγορίες τῶν Χριστιανῶν. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὑπάρχουν Πατριάρχες, Ἐπίσκοποι, Πρεσβύτεροι, Διάκονοι, μοναχοί, ἔγγαμοι, ἄγαμοι, νέοι, ἔφηβοι, μικρά παιδιά, νήπια, πού συγκαταλέγονται στό συναξάρι τῶν ἁγίων. Κανένας δέν ἐξαιρεῖται ἀπό τό μεγαλειῶδες προνόμιο νά γίνη ἅγιος, ἀφοῦ αὐτός εἶναι ὁ σκοπός τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τόν τελευταῖο καιρό, μέ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί εἰδικά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου πλούτισε τό

άγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μέ συγχρόνους άγίους, ιερομονάχους καί μοναχούς, μέ άστέρια φωτεινά πού λάμπουν στό στερέωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Όμως, υπάρχουν λαμπροί καί έξαγιασμένοι Ἐπίσκοποι, μεταξύ τῶν όποίων ό Ἐδέσσης Καλλίνικος, οί όποιοι ἔχουν τήν ἴδια χάρη άγιότητας, σέ συνδυασμό μέ τήν άρχιερωσύνη τους. Ὁ Θεός δίνει σέ όλους τήν Χάρη Του, κυρίως σέ Ἐπισκόπους γιά νά έκπληρώνουν τό ὕψος τῆς διακονίας τους. Δέν εἶναι δυνατόν ή άγιότητα νά περιορίζεται μόνον σέ μοναχούς καί ἱερομονάχους, γιατί μία τέτοια νοοτροπία συνιστᾷ ἔλλειμμα έκκλησιαστικοῦ φρονήματος.

Μέ άξίωσε ό Θεός νά ζήσω κοντά στόν άγιο αυτόν Ἱεράρχη• νά μείνω δέκα πέντε χρόνια μαζί του στό Ἐπισκοπεῖο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας• νά αἰσθανθῶ αὐτήν τήν συνοίκηση ώσάν νά ἤμουν σέ μία Καλύβη κάποιας Ἱερᾶς Σκήτης τοῦ Ἀγίου Ὅρους• νά διατηρῶ στήν μνήμη μου πολλά γεγονότα• νά παρασταθῶ κοντά του κατά τήν διάρκεια τῆς πολύμηνης άσθένειάς του• νά ζήσω δίπλα στόν δικό του Γολγοθᾶ• νά τόν περιποιῶμαι ώς νοσοκόμος• νά άκούσω τό έκπληκτικό άνοιγμα τῆς καρδιᾶς του• νά δῶ τόν ὅσιο άσκητή, πού εἶχε άδιάλειπτη μνήμη Θεοῦ καί άκατάπαυστη προσευχή• νά δῶ πῶς έκφράζεται ή νήψη καί κατά τήν διάρκεια τοῦ ὕπνου• νά διαπιστώσω τήν καθαρότητα τῆς καρδιάς καί τοῦ σώματός του, ἐφάμιλλης μέ τήν καθαρότητα μεγάλων άσκητῶν• νά άξιωθῶ νά δῶ στό πρόσωπό του μία ζωντανή Φιλοκαλία, ἕνα ζωντανό Γεροντικό, ἕνα εἰκονογραφημένο Εὐαγγέλιο• καί νά δώσω μαρτυρία τῆς άγιότητός του.

Κοντά του ἔζησα τήν ἐν Χριστῷ άγάπη καί ἔλευθερία. Ἀπό τίς πρῶτες ήμέρες πού πῆγα στήν Ἑδεσσα μοῦ ἔδωσε νά διαβάσω τό Συμβουλευτικόν Ἐγχειρίδιον τοῦ άγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου καί άργότερα μέ προέτρεψε νά διαβάσω τό Ἑορτοδρόμιον τοῦ άγίου Νικοδήμου, άπόδειξη πῶς ἤθελε νά εἶναι οί ἱερομόναχοι. Σέ μεγάλο βαθμό σέ αὐτό τό γεγονός όφείλεται πού άγάπησα τήν ήσυχαστική παράδοση, τήν προσευχή, τήν ἐπικοινωνία μου μέ τό Ἅγιον Ὅρος, ἰδιαίτερα μέ τόν άγιο Παῖσιο καί τόν π. Σωφρόνιο τοῦ Ἑσσεξ. Ἐκεῖνος, χαιρόταν ὑπερβολικά αὐτές τίς ἀναζητήσεις μου.

Ὁ μακάριος Καλλίνικος εἶναι ἅγιος Ἐπίσκοπος ὃχι ἀπλῶς ἓνας ἀσκητής Ἐπίσκοπος. Στά κείμενα πού ἔχουν γράψει γι' αὐτόν διάφοροι ἄνθρωποι πού τόν γνώρισαν, ἄλλος λίγο καί ἄλλος πολύ, ὅλοι ὁμιλοῦν γιά ἓναν ἅγιο Ἐπίσκοπο. Καί ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, Ἱεροκήρυκας του καί στενός συνεργάτης του, διατύπωσε πολλές φορές τήν ἀποψή του γιά τήν ἀγιότητα τοῦ προκατόχου του Καλλινίκου, συνέταξε τήν ἱερά Ἀκολουθία του, τόν Παρακλητικό Κανόνα, τούς Χαιρετισμούς καί τά Ἐγκώμια. Καί ἄλλοι συνέταξαν ἱερές Ἀκολουθίες καί ἀγιογράφησαν τήν μορφή του.

Ἀξιῶθηκα νά εἶμαι ὁ πλησιέστερος ἄνθρωπος πού βρισκόμουν κοντά του ὅσο ἦταν Μητροπολίτης στήν Ἑδεσσα. Καί διαβεβαιώνω ὅτι δέν μπορῶ νά θυμηθῶ κανένα ἀρνητικό σημεῖο ἀπό τήν ζωή του, ἀφοῦ ὅλες οἱ ἐκδηλώσεις του εἶχαν τό ἄρωμα τῆς ἀγιότητος. Μέ βεβαιότητα, λοιπόν, λέγω ὅτι τό Θέρμο καί τό χωριό του Σιταράλωνα, ἡ Αἰτωλοακαρνανία, ἡ Ἑδεσσα καί γενικότερα ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησαν μιά ὁσιακή μορφή, μιά ἐξαγιασμένη προσωπικότητα, ἓναν ἅγιο Ἐπίσκοπο, πού λάμπει στήν οὐράνια Ἐκκλησία, καί μέ τήν ἀπόφαση τῆς ἀναγραφῆς του στό ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας λάμπει πλέον καί στήν ἐπίγεια ὄψη τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ Μητροπολίτης Ἐδέσσης Καλλίνικος, ὅταν τόν ἔβλεπε κανείς, ιδίως στήν θεία Λειτουργία, ὅπως κάποιος παρατήρησε, ἦταν μιά «ζωντανή ἀγιογραφία». Καί κατά τόν μακαριστό π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο ἦταν «μία ὁσιακή μορφή τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί «ἐδόξασε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ζωῆς, τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ καί ἐτίμησεν ὅσον ὀλίγοι, τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν», εἶχε «ὁσιακή βιοτή καί ὁσιακά τέλη». Καί ὁ ἅγιος Παΐσιος τόν χαρακτήριζε «Ἅγιο Ἐπίσκοπο». Κατά τήν μαρτυρία τοῦ πνευματικοῦ του τέκνου Ἱερομονάχου π. Παΐσιου, ὁ ἅγιος Παΐσιος «πολύ ἐξετίμησε τόν Καλλνίκο γιά τήν εὐλάβεια καί τήν ἀγάπη του στήν Ἐκκλησία. “Ἅγιος Ἐπίσκοπος” ἔλεγε καί εἶχε πεῖ ὅτι δέν ξαναεἶδε ἄλλον ἐπίσκοπον σάν τόν Καλλνίκο μέχρι τότε».

Νά ἔχουμε τήν εὐχή καί τίς πρεσβεῖες τοῦ νεοφανοῦς ἀγίου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ Καλλινίκου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας.